

Vrijheid van schoolkeuze

Nederland heeft een bijzonder onderwijsstelsel. Artikel 23 van de grondwet regelt de publieke financiering van zowel openbaar als bijzonder onderwijs. Hierdoor lijkt voor ieder kind het gewenste onderwijs van overheidswege gegarandeerd te zijn. In de praktijk is het Nederlandse onderwijs echter niet voor iedereen even toegankelijk, en handelt Nederland in strijd met de eigen grondwet.

De Nederlandse overheid heeft in augustus 2000 een reprimande gekregen van de VN-Commissie

door Emily van de Vijver

voor de Eliminatie van Rassendiscriminatie (CERD). Verschillende maatregelen om allochtone leerlingen over scholen te spreiden, zijn namelijk in strijd met artikel 1 van de Grondwet, dat elke discriminatie verbiedt wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook.

je je afvragen of het wenselijk is dat een seculiere overheid betaalt voor godsdienstig of levensbeschouwelijk onderwijs. Op

een islamitische basisschool in Den Haag heeft het schoolbestuur ruim vierhonderdduizend gulden onrechtmatig besteed aan hoge onkostenvergoedingen, dure diners en gouden handdrukken. 'Vrijheid van onderwijs is iets anders dan vrijheid van religieuze potentiaatjes in schoolbesturen', zo vatte Elsbeth Etty in haar

Postcoderegeling

Een voorbeeld van een discriminerende maatregel is het quoteringsplan van de gemeente Ede: openbare scholen zouden voor vijftig procent allochtone leerlingen mogen hebben, bijzondere scholen vijftien procent. Ook de postcoderegeling van de gemeente Amsterdam, waarbij ouders niet buiten hun postcodegebied kinderen op school mogen doen, is een beperkende maatregel. Naar aanleiding van deze discriminerende quoteringsregelingen en de waarschuwing van de CERD heeft Ursie Lambrechts in een motie de regering gevraagd zich te bezinnen over de toegankelijkheid van het onderwijsstelsel. Lambrechts is van mening, dat scholen die met publieke middelen worden bekostigd, geen kinderen mogen weigeren. In de motie vraagt zij 'de regering om op korte termijn een aantal van de beste onderwijsjuristen die Nederland kent' om advies te vragen over deze quoteringsregelingen, postcoderegelingen en andere keuzevrijheidsbeperkende regelingen. Er moet advies komen over de mogelijkheid een aanvaardingsplicht in te voeren voor met publieke middelen bekostigde scholen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan moet duidelijk worden op welke wijze een open en voor ieder in gelijke mate toegankelijk onderwijsstelsel gerealiseerd kan worden, en welke aanpassingen dit in wet- en regelgeving vraagt. Met een nipte meerderheid van 73 tegen 71 stemmen is de motie bij de behandeling van de begroting voor 2002 van het Ministerie van OC&W op 11 december jl. aangenomen.¹

Ursie Lambrechts

Religieuze potentiaatjes

Met de uitvoering van de motie en gevolggeving aan de daaruit voortkomende adviezen zou een open en voor ieder in gelijke mate toegankelijk onderwijsstelsel gerealiseerd kunnen worden. Waarmee overigens nog niets is gezegd over de financiering van het onderwijs. Zeker in het geval van het bijzonder onderwijs kun

column in *NRC Handelsblad* de spanning samen tussen de grondwettelijke ruimte van het bestuur van bijzondere scholen en het gebrek aan toezicht op de juiste besteding van de openbare gelden. In het betoog dat hiernaast volgt, buigt J.L.M. Elders zich over dat spanningsveld en de rechtmatigheid van de wettelijke grondslagen van het bijzonder onderwijs in Nederland. ♦

De auteur is eindredacteur van Idee

1. Tweede Kamer, vergaderjaar 2001-2002, 28 000 VIII, nr. 71.